

Er ref/dnr: LI2026/00074

Vårt dnr: 2026/0016

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se

li.fjr@regeringskansliet.se

Stockholm,
5 maj 2026

Yttrande angående slutbetänkande av *En ny viltförvaltningslagstiftning* (SOU 2025:125)

Sammanfattning

Naturskyddsföreningen är kritisk till delar av slutbetänkandet och vissa av de förslag till ändringar av jaktlagstiftningen som föreslås. Föreningen menar att vissa av förslagen i utredningen saknar tydliga resonemang och bakomliggande syften till varför jaktlagstiftningen bör ändras. Föreningen menar bland annat att alla lättnader i rekvisiten för jakt på varg riskerar att ytterligare förvärra situationen för den skandinaviska vargpopulationen som klassas som starkt hotad. Art- och habitatdirektivet är ett minimidirektiv och förvaltningen av varg behöver utgå ifrån kraven i direktivet som ett golv – inte ett tak. Föreningen ställer sig också kritiskt till förslaget om ytterligare regionalisering av beslut om skydds jakt, förslaget gällande att förstöra bävers dammbyggnad eller hydda, samt förslaget om ingrepp i vilts bon och att ta eller förstöra vilda fåglars ägg

Föreningen är positiv till vissa förslag i utredningen, såsom skärpta regler för skydds jakt på enskilda initiativ, reglering av ideella miljöorganisationers rätt att överklaga samt ett tydligare ansvar för jaktledare och jägare.

Specifika synpunkter

Förenklad populationsreglerande jakt på varg (6.2)

Naturskyddsföreningen avstyrker utredningens förslag om att införa en ny bestämmelse om populationsreglerande jakt på varg (licensjakt) med färre kriterier i den nya viltförvaltningsförordningen.

Föreningen är kritisk till utredningens förslag om att kriteriet om att jakten ska vara lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning tas bort och menar att den nuvarande formuleringen i jaktförordningen som ställer krav på detta bör kvarstå. Art- och

habitatdirektivet förutsätter att medlemsstaterna har ett system för övervakning och reglering som säkerställer att jaktliga uttag ur populationen inte äventyrar gynnsam bevarandestatus. Det förutsätter att lagstiftningen vilar på ett tillräckligt underbyggt kunskapsunderlag och att förvaltningen möjliggör löpande uppföljning och kontroll av jaktens effekter på populationen. Föreningen menar att till följd av det referensvärde som beslutats av regeringen så finns risker att detta inte sker.

Vidare menar föreningen att den nuvarande bestämmelsen - att den beslutande myndigheten är bunden av kriteriet att det ska saknas annan lämplig lösning och ett visst syfte med jakten för att kunna besluta om jakt - också bör kvarstå. Den nedklassning av vargens skyddsstatus som skett i art- och habitatdirektivet behöver inte genomföras i nationell rätt och föreningen menar att det kritiska läget för den skandinaviska vargpopulationen är en tydlig signal att nationella regler som motsvarar ett strikt skydd är fortsatt motiverade. Föreningen ser att förvaltande myndigheter i dagsläget såväl som historiskt tolkat rådande lagstiftning som att det finns utrymme att förvalta vargpopulationen genom omfattande licensjakt. Således bör inte lagstiftningen behöva förändras för att uppnå detta syfte. Argumentet i utredningen att skyddsstatusen för varg i art- och habitatsdirektivet ändrats från 'strikt skyddad' till 'skyddad' och därmed kan bli föremål för förvaltningsåtgärder bör inte kräva någon förändring i lagstiftningen, då vargpopulationen i Sverige redan förvaltas i mycket stor utsträckning av myndigheter genom återkommande och omfattande licensjakt i områden med regelbunden vargförekomst, samt skyddsjakt i hela landet.

Föreningen anser att formuleringen gällande att populationsreglerande jakt på varg ska genomföras selektivt och under kontrollerade förhållanden bör justeras till '*under strängt kontrollerade förhållanden*'.

Rovdjursförvaltningsområden och miniminivåer för vissa stora rovdjur (6.3)

Föreningen menar att förslaget kan innebära risker eftersom det inte är självklart att en summering av regionala miniminivåer som tillsammans motsvarar det nationella referensvärdet säkerställer att upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arterna i deras naturliga utbredningsområden inte försvåras. I bedömningen av gynnsam bevarandestatus ska även sådana saker som framtidsutsikter vägas in, vilket kan leda till att regionala miniminivåer behöver summera till en större population än det nationella referensvärdet. Om ambitionen med ändringarna är att miniminivåerna ska inkludera samtliga komponenter i bedömningen av risk för påverkan på en arts bevarandestatus behöver också samtliga aspekter på denna bedömning vägas in när miniminivåer beslutas. Föreningen ser samtidigt en risk om en större del av prövningen av de juridiska förutsättningarna för jakt förskjuts från en konkret bedömning i det enskilda fallet till en mer generell och schablonartad hantering i samband med fastställande av miniminivåer. Detta riskerar enligt föreningen att innebära lägre krav på motivering och underlag i jaktbesluten, vilket inte återspeglar EU-direktivets krav på vetenskaplig grund och att gynnsam bevarandestatus ska säkerställas.

Att förstöra bävers dammbyggnad eller hydda (6.5)

Föreningen motsätter sig utredningens förslag att förstöra bävers dammbyggnad under perioden maj till september ska regleras som allmän jakt och att det strängare kriteriet för beslut om skyddsjakt ska tas bort när det handlar om att förstöra bävers dammbyggnad eller

boplats under oktober till april. Bävvar och deras dammar fyller en viktig ekologisk roll i såväl sötvattensekosystem som omgivande landekosystem. Föreningen menar att utredningens förslag om ett förenklat regelverk för dammrivning riskerar att få negativ påverkan på biologisk mångfald och en rad ekosystemtjänster och anser därför inte att de föreslagna ändringarna är lämpliga.

Skydds jakt på enskilda initiativ enligt bilaga 4 till förordningen (6.6)

Föreningen tillstyrker utredningens förslag om ändringar av reglerna om skydds jakt på enskilda initiativ och anser att högre krav för att genomföra sådan skydds jakt på unionsrättsligt skyddade viltarter är nödvändigt för att de ska leva upp till kraven i naturvårdsdirektiven. Vidare tillstyrker föreningen förslaget om att kravet på att det inte finns någon annan lämplig lösning tas in i bestämmelsen i förordningen. Föreningen menar dock att det bör lyftas i myndigheternas vägledning att det finns andra lämpliga lösningar än att enbart försöka skrämja viltet. Relevanta förebyggande åtgärder som till exempel rovdjursavvisande stängsel, anpassad djurhållning och andra skadeförebyggande insatser bör ha prövats innan skydds jakt beviljas.

Reglering av jaktledare (7.4)

Föreningen tillstyrker utredningens förslag gällande reglering av jaktledare för viss populationsreglerande jakt och ser positivt på förslaget om ett förtydligande av roller för jaktledare och övriga jägare som deltar i jakten. Det bör enligt Naturskyddsföreningen vara den enskilde jägarens ansvar att följa viltförvaltningslagen och de beslut som har meddelats med stöd av lagen.

Ytterligare regionalisering av beslut om skydds jakt (8.4.1)

Föreningen motsätter sig utredningens förslag om ytterligare regionalisering av beslut om skydds jakt enligt den nya viltförvaltningsförordningen, vilket bland annat skulle innebära att delegeringen av skydds jakt på stora rovdjur tas bort i syfte att förenkla administrationen. Utredningen menar att det i praktiken handlar om ärenden om skydds jakt på örn som blir ett nytt ansvarsområde för länsstyrelserna, eftersom ärenden om skydds jakt på andra stora rovdjur regelbundet har delegerats till länsstyrelserna. Naturskyddsföreningen menar att regleringen av delegering av skydds jakt varken kan eller bör bygga på antaganden och att delegeringen därför bör ligga kvar hos Naturvårdsverket. Utredningen lyfter att syftet med förslaget är att förenkla administrationen och att det i praktiken enbart handlar om skydds jakt på örn. Föreningen menar att detta skulle kunna tolkas som att utredningen gör ett antagande att Naturvårdsverkets delegering av licensjakt på stora rovdjur är en formalitet. Visserligen har delegeringen skett regelbundet, men föreningen menar att det kan framstå som ett antagande att delegeringen även i framtiden kommer att ske regelbundet. Föreningen menar att det finns ett syfte att Naturvårdsverket, som ansvarar för förvaltningen av stora rovdjur på nationell nivå, fortsatt bör ha ansvaret att delegera rätten om att besluta om skydds jakt på stora rovdjur och att denna bedömning bör göras på nationell, inte regional nivå. Utredningens förslag skulle också rimligen innebära ett behov av ökade resurser för länsstyrelserna att göra de bedömningar och analyser som krävs för att besluta om licensjakt, som i dagsläget ligger hos Naturvårdsverket.

Ingrepp i vilts bon och att ta eller förstöra vilda fåglars ägg (8.5)

Föreningen motsätter sig utredningens förslag om att regleringen om ingrepp i vilts bon och att ta eller förstöra vilda fåglars ägg ska förtydligas så att det uttryckligen framgår när dessa åtgärder får genomföras.

Utredningen menar att regleringen bitvis kan vara svår att förstå i den nuvarande utformningen, då regleringen inte är uttrycklig när det gäller vilda däggdjurs bon. Utredningen menar vidare att det i stället framgår av de olika bestämmelserna om jakt tillsammans med definitionen av jakt som anger att till jakt räknas att göra ingrep i viltets bon. Enligt utredningen framgår det indirekt av bestämmelsen om användning av hund vid jakt som anger att hund får användas under jord vid jakt på visst vilt under allmän jakt eller som skydds jakt på enskilds initiativ, samt att användandet av hund under jord innebär att den kan göra ingrepp i vilts bon under grytjakt.

Föreningen är kritiska till denna tolkning och menar att de risker som följer av denna tolkning av regleringen innebär ett oetiskt sätt att bedriva jakt och menar därför att nuvarande skrivelse bör stå kvar. Eftersom flera former av skydds jakt utförs under tidspress och därmed utan lika noggrann planering som licensjakt bör inte ingrepp i viltets bon få göras, detta gäller särskilt de däggdjur som Sverige ska skydda enligt art- och habitatdirektivet. Naturskyddsföreningen anser att ingrepp i viltets bon riskerar att strida mot den grundläggande utgångspunkten att jakt ska genomföras så att viltet inte utsätts för onödigt lidande.

Reglering av ideella miljöorganisationers rätt att överklaga (11.3.2)

Föreningen tillstyrker utredningens förslag om att införa en uttrycklig rätt för miljöorganisationer att överklaga beslut om jakt på unionsrättsligt skyddade arter i den nya viltförvaltningslagstiftningen, samt att de beslut som i dag överklagas till Naturvårdsverket eller allmän domstol i stället ska överklagas till förvaltningsrätt. Talerätten följer ytterst av EU-rätten och Århuskonventionen och det är av stor vikt att nationell lagstiftning möjliggör detta i praktiken. Att ideella miljöorganisationers rätt att överklaga regleras i viltförvaltningslagen så att regleringen stämmer överens med praxis är något som välkomnas av föreningen. Rätten att överklaga är något som bör värnas i en rättsstat. Detta framgår också tydligt genom de många rättsfall där miljöorganisationer fått rätt i domstol i fall som rör jaktlagstiftning. Exempel på detta är licensjakten på varg 2026 och inte minst Högsta förvaltningsdomstolens upphävande av det så kallade överklagandeförbudet för licensjakt i HFD 2015 ref 79.

Beslut om populationsregerande jakt på varg eller järv ska kunna ändras efter att beslutet har överklagats (11.3.3)

Föreningen föreslår en alternativ utformning av utredningens förslag att möjliggöra ändringar av beslut om populationsregerande jakt på varg och järv som har överklagats. Föreningen föreslår i stället en skyldighet för myndigheter att ändra beslut om populationsregerande jakt på varg och järv om nya uppgifter tillkommer som gör att det finns en risk att jakt enligt det fattade beslutet riskerar att äventyra gynnsam bevarandestatus. Vidare vill föreningen lyfta att samtliga beslut om licensjakt på stora rovdjur, oavsett art, bör baseras på försiktighetsprincipen. Således bör samtliga osäkerhetsfaktorer i beslutsunderlaget alltid vägas in i beslut om licensjakt.

Naturskyddsföreningen

Detta remissvar har utarbetats av Anton Näsman, sakkunnig skog och artbevarande vid rikskansliet, med hjälp av Rebecca Nordenstam, miljöjurist vid rikskansliet, samt Jörgen Sundin, tillförordnad enhetschef på avdelningen för biologisk mångfald och miljögifter på Naturskyddsföreningen.

För Naturskyddsföreningen
Stockholm dag som ovan

Beatrice Rindevall
Ordförande

Jörgen Sundin
Tillförordnad enhetschef
Enheten för Skog och artbevarande